

Itä-Suomen sosiaalityöpäivät Kuopiossa 9. ja 10.11.2009

Esittäjä

Sari Hirvelä, sosiaalityöntekijä

Aihe

Huumori sosiaalialalla

Valitse saako tiivistelmän julkaista ISON nettisivuilla osiossa:

Tapahtumat – Itä-Suomen sosiaalityöpäivien materiaalit

Kyllä Ei

Tiivistelmän tekstille on varattu tilaa yhden A4:n verran. Ylimenevää tekstiä ei voida huomioida. Tiivistelmät jaetaan päivillä kaikille osallistujille.

Tiivistelmä

Useat tutkijat antiikin ajoista lähtien ovat yrittäneet määritellä huumoria, mutta yhteisymmärrykseen ei ole päästy. Huumorin voidaan kuvata olevan asenne. Huumori on tapa suhtautua elämän ilmiöihin, tapa nähdä asioita ja havaita komiikka neutraaleissa asioissa. Näkökulmaa vaihtamalla mikä tahansa inhimillinen voidaan nähdä koomisena. Huumorissa hyödynnetään usein stereotyyppioita hauskuuden lähteenä. Stereotyyppit ovat esimerkiksi sukupuoleen, kansallisuuteen tai etniseen identiteettiin liitettyjä arvottavia merkityksiä. Vitsit ovat yksi huumorin osa-alue. Vitsit eivät todistele asioita oikeaksi tai vääräksi, vaan tekevät asian naurunalaiseksi. Kiusallinen ominaisuus on, että vitsiä vastaan on vaikeata puolustautua totuudella tai rehellisyydellä.

Työministeriön ammattinetissä sosiaalityöntekijöiden ammattikuvauksessa kerrotaan henkisen vahvuuden, myönteisen elämänasenteen, ennakkoluulottomuuden, luovuuden ja huumorintajun auttavan jaksamaan työssä. Myös sosiaalialan ammattilaisen eettisissä ohjeissa tuodaan esiin huumori liittyen viestintään ja asiakkaan kunnioittavaan sekä arvokkaaseen kohteluun. Huumorin käytölle työssä annetaan hyväksyntä ja toisaalta korostetaan, ettei sitä voi joka tilanteessa käyttää. Jokaisella on oma vastuu käyttämästään huumorista ja siitä, että käytetty huumori ymmärretään oikein. Ohje ei koske vain asiakastilanteita vaan huumorinkäytössä on huomioitava myös työpaikkahuumori, jonka peruste ei saa olla epäkunnioittava puhuminen asiakkaista.

Miten huumori ja sosiaaliala sekä sosiaalityö yhdistyvät. Sosiaalialalla huumori on tutkimuskohteena harvinainen. Suomalaista aineistoa ei ole juuri kerätty saati tutkittu. Tuttuja sen sijaan ovat poliisin tai lääkäreiden ammateissa tapahtuneet kummellukset. Oma vitsikirjansa on koottu myös mielisairaalan elämästä. Sosiaalialan ja huumorin yhdistäminen ei ole luontevaa. Tai alan työstä puhuttaessa huumoria ei käsitellä. Sinänsä ristiriitaista, kun ammattikuvauksessa ja eettisissä ohjeissa tästä puhutaan. Työpaikoilla on aina omat sisäpiirin vitsit ja huumori, miksei myös sosiaalialalla. Varmasti huumori kukkii sosiaalialalla, mutta julkisuuteen tätä ei tuoda.

Huumori on harvinaista sosiaalityön kirjallisuudessa. Stanley L. Witkin (1999) tutki Social Work lehden julkaisuja, eikä löytänyt viitteistä edes mainintaa huumori sanasta. Selityksenä tähän oli, että sosiaalityö professiona ja Social Work lehti sisältävät raskaita aiheita ihmisten kärsimyksestä, sosiaalisista kielloista ja sorrosta, eikä näissä asioissa ole paljon nauramista ja että sosiaalityöntekijät pyrkivät välttämään kaikkea keventävää vakavan sosiaalityön yhteydessä ja näin ei ole tulla vähätelleeksi kenenkään ongelmia. Vitsikkyys ei sovi vakavien aiheiden käsittelyyn ja siksi nauraminen ei ole sallittavaa.

Huumorilla on positiivisia ja terapeuttisia sekä terveydellisiä vaikutuksia. Huumori voi olla tärkeä resurssi, joka auttaa meitä jaksamaan työssä ja ennen kaikkea halpa työväline. Huumorin avulla voi etäännyttää itsensä stressaavissa tapahtumissa ja vaikeissa elämäntilanteissa, mikä voi helpottaa ratkaisun löytämistä. Huumori ja tilannekomiikka voivat olla hyvä väline asiakastyössä. Alalla ollaan tietoisia huumorin merkityksestä ja sitä käytetään työssä. Itsestään ylpeä ammattikunta kykenee nauramaan omille heikkouksilleen tai manereilleen. Sosiaalialan huumori tuo yhteenkuuluvuuden tunnetta ja vahvistaa ammatti-identiteettiä. Huumori ja keventämisen taito ovat siis tärkeitä sosiaalialalla.